

Routebeschrijving

Dit ommetje bestaat geheel uit verharde wegen. Het verdient aanbeveling deze folder van tevoren door te lezen. De route begint bij de appartementengebouw Appeltern op de Balmerd 185-191 (1).

- Loop de Balmerd in richting de Tempelstraat en ga hier rechtsaf het fietspad op. Achter de appartementen ziet u tussen de bomen door de zijkant van de grote boerderij de Blanckenburgh (2). Loop door naar de Van Heemstraweg en sla deze linksaf in. Links ziet u de grote boerderij Den Balmerd (3).
- Neem tegenover de ingang naar Bull het fietspad links de wijk in en houd rechts aan. Steek de weg over naar de stoep. Volg de weg zoveel mogelijk en ga 100m na de zijstraat (Stoldonk) rechtsaf het fietspad op.
- Steek de straat over, houd zoveel mogelijk rechts aan tot bij de brug. Steek deze over en ga linksaf het voetpad op langs het water. Dit is de wijk de Balmerd (4).
- Steek de kruising over en ga na de brug linksaf het voetpad op langs het water. Loop dit pad door tot u links een brug ziet: ga daar de Architraaf in, en volg deze weg parallel aan het voetpad. U komt uit bij het Gewelf. Loop links deze straat links in richting het mausoleum (5), van waaraf u links de achterkant van "De Ouden Tempel" (6) ziet. Ga terug naar het Gewelf, vervolg deze straat, sla aan het eind rechtsaf de Tempelstraat in. U loopt nu voorlangs "De Oude Tempel" met daarnaast achter het hek de kleine Tempel (7).
- Ga linksaf de Vulckestraat in, u loopt langs het plantsoen met daarin het dierenparkje (8). Neem de tweede weg links, Kling. Loop na plm 100 m rechtdoor het paadje in tussen nr 15 en 17. Volg dit paadje langs de speeltuin, houd links aan en ga op de straat (Slinger) rechtsaf.
- Ga meteen linksaf de Zanddonk in. Loop langs de school. Links ziet u het Zanddonkhuis (9). Volg de /zanddonk tot de kruising met de Tempelstraat. Aan de overkant ziet u de oude boerderij Eben Haezer (10). Sla rechtsaf de Tempelstraat in en op de kruising weer rechtsaf maar de Balmerd. U bent terug bij de start.

Geschiedenis

In deze route komen we nogal wat namen met het woord 'tempel' erin tegen. Waarschijnlijk afkomstig van de ridderorde de 'Tempeliers'. Dit waren ridders, die monnik werden en op kruistocht gingen om Jeruzalem te verdedigen. Later beschermden ze pelgrims die vanuit Utrecht door het rivierenland naar Maastricht trokken. Aangezien er bij Ochten een veerhuis staat, dat "de Tempel" heet, staken ze daar waarschijnlijk de Waal over. Bij Overasselt kennen we het Tempelse veer en de Tempelse straat, dus daar staken ze vervolgens de Maas over. Waarschijnlijk hadden de tempeliers in Beuningen een commanderij ergens op de plek waar nu 'Den ouden Tempel' staat. Het zal een versterkte, omgrachte boerderij geweest zijn. Dit is een combinatie van een kazerne, een bestuurscentrum, een ziekenhuis, een herberg en een klooster. De Tempeliers waren zeer geliefd bij de bevolking. Ze waren echter ook erg rijk en machtig. Op vrijdag 13 oktober 1307 hieven de paus en koning Philips IV van Frankrijk dan ook plotsklaps de orde op. Al hun bezittingen vervielen aan de Franse koning. Heel veel tempelridders werden daarbij gevangen genomen en vermoord. Daarom staat vrijdag de 13^e nog steeds als een ongeluksdag te boek. Zie voor verdere info over dit pand de extra info van Historisch Besef Beuningen.

© Stichting Wandelen in Beuningen.

De Beuningse Ommetjes zijn een samenwerkingsproject van de Stichting [Wandelen in Beuningen](#) en de Stichting [Historisch Besef Beuningen](#), gesubsidieerd door de gemeente Beuningen. Initiatiefneemster Marike de Valk heeft deze route ontworpen en de folder samengesteld. Voor info over tekst en foto's zie de websites van genoemde stichtingen.

Disclaimer: U loopt de route op eigen risico.

Langs sporen
van de
Tempeliers

De gemeente Beuningen bestaat uit de vier dorpen Beuningen, Ewijk, Weurt en Winssen. Dit ommetje loopt door het dorp **Beuningen**. Het begint bij de vier grote appartementengebouwen aan de Balmerd, slingert door het plantsoen van deze wijk, komt langs het mausoleum en De Kleine en De Olde Tempel en loopt door de wijk Blanckenburg weer terug naar de Tempelstraat. Het ommetje is **2,8 km** lang.

1. Appartementen Blanckenburgh

Deze vier gebouwen zijn genoemd naar verschillende bewoners van kasteel de Blanckenburgh: Van Egmond, Appeltern, Vijgh en Van Wijhe.

2. De Blanckenburgh (1863)

In 1863 kocht de rijke herenboer Vermeulen kasteel de Blanckenburgh, sloopte het en bouwde er een grote T-boerderij van. De wijk ernaast met o.a. de straten Slinger en Kling is naar deze hoeve genoemd.

3. Den Balmerd (1871)

Hoeve den Balmerd was het eigendom van dezelfde Vermeulen van de Blanckenburgh. Goed voorbeeld van hoe een herenboer in de 19^e eeuw woonde. Er zit nu een bedrijf in dat producten diepvriest.

7. Woonwijk de Balmerd

De woonwijk de Balmerd is genoemd naar bovenbeschreven hoeve of herenhuis. De wijk kenmerkt zich door veel water en groen. De straat de Balmerd slingert erdoorheen en behoort deels ook nog tot de wijk Blanckenburgh.

5. Mausoleum (1860)

Na een overstroming waarbij ook het kerkhof beschadigd werd, bouwde Nicolaas Heinrich van t Lindenhout op zijn eigen terrein een mausoleum, waar eerst zijn zus en vervolgens waarschijnlijk hijzelf plus enkele kinderen in bijgezet werden.

Balmerd: Genoemd naar de herenboerderij Den Balmerd.

Architraaf: in de wijk Olden Tempel zijn de straten genoemd naar bouwkundige elementen van een tempel. Een architraaf was de dwarsbalk die op de kapitelen van de zuilen rustte.

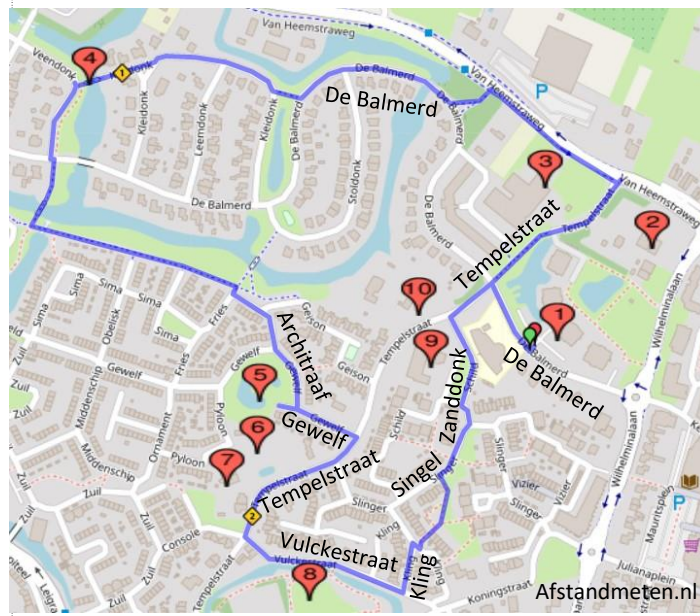
Gewelf: holbogigie zoldering

Tempelstraat: genoemd naar het edelmanshuis Den Olden Tempel.

Vulckestraat: wellicht woonde hier iemand die Fulco heette. Maar in Beuningen gold een andere betekenis: Het Vulckestraatje was vroeger een donker straatje. Wie zich daar ophield was een "vulck" ofwel een vuilak.

Kling: in de wijk Blanckenburgh zijn alle straten naar wapentuig genoemd vanwege het voormalige kasteel De Blanckenburgh. Een kling is het lange gedeelte van een zwaard.

Slinger: een stuk touw waarmee een steen over een grote afstand geworpen kan worden.

6. De Olde Tempel

Gebouwd in 1839 door Nicolaas Heinrich van t Lindenhout als een grote boerderij. Er was veel land bij. Nicolaas stamt in rechte lijn af van Sander van 't Lindenhout, geboren op het Lindenhout in Weurt en schout van Beuningen.

7. De kleine Tempel (1859)

Deze kleinere boerderij en schuur werden door dezelfde welgestelde, protestantse Nicolaas gebouwd. Voorste schuur, nu woonhuis, dateert uit 1920.

8. Dierenpark De Hosterd

Vanaf 2004 beheren een aantal enthousiaste vrijwilligers dit dierenparkje, dat eerst een kinderboerderij was. Deze ging in 2017 dicht vanwege te weinig geld voor bezoekersfaciliteiten.

9. Het Zanddonkhuis (2019)

Kleinschalige woonvorm voor mensen met dementie. De bewoners huren hier een eigen studio. Het is wonen als thuis, maar dan met begeleiding en gezamenlijke activiteiten.

10. Boerderij Eben Haëzer (1860)

Deze boerderij is gebouwd voor of door een zoon van Nicolaas: Hendrik van t Lindenhout en zijn vrouw Anna Gretij. De naam betekent: "Tot hertoe heeft God ons geholpen".

